

SBORNÍK

ČESKOSLOVENSKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI

ROČNÍK 1988 • ČÍSLO 1 • SVAZEK 93

MIROSLAV HAVRLANT, VLADISLAV KRÍŽ

17. SJEZD ČESKOSLOVENSKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI PŘI ČSAV

M. Havrlant, V. Kríž: *The 17th Congress of the Czechoslovak Geographical Society, Czechoslovak Academy of Sciences*. Sborník ČSGS, 93, 1, p. 1 — 8 (1988). — The paper treats of the programme and the subject of the 17th Congress of the Czechoslovak Geographical Society which took place from the 6th to the 10th July, 1987. It describes the programme of its individual sections, and the results of the nomination committee of the Society which repeatedly elected Professor Dr. V. Král DrSc. as chairman.

Sjezd Československé geografické společnosti (ČSGS) při ČSAV konaný v období 6.—10. července 1987 v nejtýpčtějším československém průmyslovém velkoměstě Ostravě se v Severomoravském kraji uskutečnil již potřetí. Volba nepadla na Ostravu náhodně. Vždyť právě v tomto roce si připomínala Severomoravská pobočka 30 let svého založení (v r. 1957 jako pobočka opavská). V r. 1959 uspořádala tato pobočka VIII. sjezd Československé společnosti zeměpisné v Opavě, v r. 1969 XI. sjezd v Olomouci. XVII. sjezd v Ostravě tak navázal na předchozí činnost a tradici s tím, že na jeho přípravách a organizaci se vedle Československé geografické společnosti (hlavního výboru ČSGS a přípravného výboru sjezdu) dále podílel Geografický ústav ČSAV a Pedagogická fakulta v Ostravě (zejména katedra geografie).

Motto sjezdu „Kulturní krajiny v průmyslových oblastech“ bylo dáno místem konání sjezdu a možností blíže se seznámit s průmyslovým jádrem ostravské oblasti i jejím zázemím, s problematikou životního prostředí i s pozitivními zásahy a prostorovými změnami při přestavbě Ostravska. Organizátoři sjezdu nevyžadovali vystoupení účastníků jen s touto problematikou, ale na druhé straně měli zájem přispět k bližšímu poznání ekologické problematiky kulturních krajín na konkrétních příkladech a prezentovat geografické práce s tímto zaměřením z různých oblastí Československa. To se do určité míry také podařilo, jak je patrné z publikovaných příspěvků ve čtyřsvazkovém sborníku referátů, kde se více či méně objevují i práce takto pojaté ze všech šesti sekcí sjezdu.

Sjezdovým jednáním předcházela vernisáž výstavy „Geografickým poznáním k urychlenému rozvoji socialistické společnosti“, umístěné

v prostorách Pedagogické fakulty v Ostravě. Výstavu zahájili předseda a místopředseda přípravného výboru sjezdu — doc. RNDr. ing. Vladislav Kříž, DrSc., a doc. RNDr. Arnošt Wahla, CSc., slavnostní otevření provedl děkan Pedagogické fakulty doc. RSDr. Milan Kotas, CSc. Výstavou pak hosty provázel autor scénáře a tvůrce výstavy PaedDr. Jaroslav Vencálek, CSc. Práce 16 organizací — vysokých škol, nakladatelství, poboček ČSGS a dalších institucí (např. TERPLAN Praha, Stavoprojekt Ostrava, Český hydrometeorologický ústav, PdF UJEP Brno, PdF Ostrava, Olympia, Academia, jihomoravská pobočka ČSGS a další), dokumentovaly uplatnění geografie v plánovací a národohospodářské praxi. Vzdělávací činnosti byly věnovány učebnice, skripta a další literatura, kartografická tvorba i transparentní fólie. Součástí výstavy byl stánek s prodejem geografické literatury, obrazových publikací, turistických map a průvodců.

Sjezd byl slavnostně zahájen 6. července odpoledne ve velké zasedací síni Nové radnice (sídlo NVO a Sm KNV) v Ostravě. Doc. RNDr. Arnošt Wahla, CSc., místopředseda přípravného výboru sjezdu a vedoucí katedry geografie PdF v Ostravě, přivítal všechny účastníky a čestné předsednictvo (ve složení ing. Bedřich Lipina, CSc. — primátor města Ostravy, prof. RNDr. Václav Král, DrSc. — předseda HV ČSGS, doc. RNDr. ing. Vladislav Kříž, DrSc. — předseda přípravného výboru sjezdu, doc. RSDr. Milan Kotas, CSc. — děkan Pedagogické fakulty v Ostravě, člen korespondent ČSAV Mirko Vaněček — místopředseda vědeckého kolegia geologie a geografie ČSAV, RSDr. Jiří Dvořák a ing. Karel Kašák, CSc. — pracovníci oddělení školství a vědy ÚV KSČ, prof. RNDr. Oliver Bašovský, DrSc. — předseda Slovenské geografické společnosti, doc. RNDr. Jaromír Demek, DrSc. — místopředseda HV ČSGS, ing. Boleslav Kubica — pracovník ředitelství OKD, doc. RNDr. PaedDr. Ludvík Mištera, DrSc. — předseda revizní komise ČSGS, RNDr. Zdeněk Hoffmann, CSc. — člen HV ČSGS). Dále představil oficiální zahraniční delegace geografických společností, které přijaly pozvání na sjezd. Polskou delegaci vedl akademik Stanisław Leszczycki, bulharskou prof. Milan Georgiev, geografy z NDR prof. Heinrich Barsch.

Slavnostní zahájení sjezdu v Nové radnici přispělo k poznání rozvoje Ostravy a problematiky těžby uhlí v OKR. Primátor města Ostravy ing. Bedřich Lipina, CSc., nejenom uvítal účastníky sjezdu a zdůraznil jeho význam, ale současně podrobně uvedl přeměny města, které v poválečném období představovalo největší staveniště v Československu v důsledku výstavby průmyslu (NHKG) i výstavby bytové (dnes dvě zcela nové stotisícové městské čtvrtě — Poruba a Jižní Město). Poslední dvě desetiletí jsou poznamenána prostorově funkčními přeměnami souvisejícími s vysídlováním zastaralých průmyslových závodů se silným negativním vlivem na životní prostředí z centra města, s likvidací starých a nevyhovujících dělnických kolonií a novou bytovou zástavbou, s moderně řešenou dálkovou dopravou, s posilováním a rozšiřováním kulturních, sociálních a zdravotnických zařízení, vědecko-výzkumných institucí a škol. Ing. Boleslav Kubica (Ostravsko-karvinské doly, koncern Ostrava) seznámil účastníky s perspektivami těžby uhlí. V ostravské části revíru je třeba počítat s postupným ukončením těžby. Těžba z mocnějších slojí na Karvinsku je doplňována novými doly v blízkosti Frýdku-Místku, ve výstavbě je pokusně průzkumný důl v Trojanovicích v Moravskoslezských Beskydech, v geologickém ověřování jsou i lokality

podél státních hranic s Polskem. Devastační důsledky hlubinné těžby ve formě poklesových území se velkoplošně projevují ve východní části revíru, haldové hospodaření je převedeno na tzv. centrální odvaly, kam je karbonská hlušina dopravována vždy z několika dolů. Hospodaření s důlním kamenem ze všech dolů převzal koncernový podnik Rekultivace, který jej odvaluje na místa podle dlouhodobých územních potřeb a je jeho dodavatelem i pro jiné zájemce.

V další části jednání přednesl projev o současné československé geografii v mezinárodním kontextu předseda hlavního výboru (HV) ČSGS prof. RNDr. Václav Král, DrSc. S pozdravnými projevy dále vystoupili předseda ústředního výboru Slovenské geografické společnosti prof. RNDr. Oliver Bašovský, DrSc., a vedoucí zahraničních delegací.

Dopolední jednání sjezdu následujícího dne probíhalo opět v plénu a bylo věnováno práci a problematice jednotlivých sekcí. Jednání řídili prof. RNDr. Václav Gardavský, CSc., RNDr. Stanislav Horník, CSc.

Předseda sekce pro fyzickou geografii doc. RNDr. Alois Hýnek, CSc., se ve svém vystoupení „[Fyzickou] geografická heuristika“ zabýval závažným problémem inovace v geografii. Uvedl, že geografie nebyla u nás zařazena mezi prioritní vědy, což má své důsledky ve výzkumu, vzdělávání i společenském postavení geografie, i když řada geografů pracuje na řešení prioritních úkolů. Jednu z příčin vidí v úrovni intelektuální informatiky, tj. v nutnosti efektivnější spolupráce mezi geografů, kteří dosud často absolutizují své výsledky a postupy bez ohledu na jiné odborníky. Informatiku v geografii nelze redukovat na počítače a informační systém. Dále rozebíral vývoj geografie ve světě, zabýval se systémem geografických věd a geografickým realismem, teorií systémů, georegiony a krajinou. Názory A. Hynka, publikované ve sjezdových materiálech, jsou významné i pro metodologii a teoretickou geografii.

Předseda sekce pro kartografii ing. RNDr. Václav Novák, CSc., se zabýval současnými vztahy geografie a kartografie. Návaznost geografie a kartografie považuje za větší než kdykoliv předtím. Kartografii vzhledem ke geografii charakterizuje jako vědní obor, který řeší interpretaci jevů objektivní reality nebo konstruovaného poznání pomocí matematických metod a výrazových prostředků. Funkčnost mapy prezentuje V. Novák ve formě pasivní, tj. jako komunikační prostředek určitých znázorňovaných jevů — sem patří velká část tematických map, a aktivní, kdy mapa se stává podkladem pro kartografické metody výzkumu v dalších vědních oborech, zejména v geografii — sem patří zpravidla mapy obecně geografické. Kartografický model je nejen zdrojem poznání, ale současně i prostředkem k získání nové informace. Dále hovořil o směrech rozvoje kartografie, o bohaté činnosti sekce a práci odborných skupin, i o výhledech pro příští období.

Předseda sekce pro geografické prognózy prof. RNDr. Koloman Ivanička, DrSc., hovořil ve svém vystoupení o postavení prognóz v současné geografii. Zabýval se praktickou potřebou poznávání vývojových trendů, úlohou člověka i informací při projektování budoucnosti. Orientace na prognózy vyžaduje i tvorbu odpovídající teorie a metodologie. Potřeba prognóz vychází ze zásadních přeměn měst i vesnic, průmyslu i zemědělství, životního prostředí i celých územních struktur s důsledky globálního charakteru. Přitom nelze pominout vlivy vědeckotechnické

revoluce, mikroelektroniky, biotechnologií, genových manipulací, poznávání kosmu, nových zdrojů energií apod.

Předseda sekce pro socioekonomickou geografii RNDr. Ivan Bičík, CSc., se ve svém vystoupení zabýval činností sekce v mezisjezdovém období. Činnost byla orientována především na organizování monotematických seminářů. Jejich cílem byla orientace ve výzkumných pracích a řešení problémů projektových prací. Šest seminářů s početnou účastí, zpravidla doplněných odbornými exkurzemi, dokresluje úspěšnou práci sekce. Tu lze i nadále rozvíjet dalším zlepšením v oblasti organizační i obsahové.

Předseda sekce pro školskou geografii prof. RNDr. Jiří Machyček, CSc., se zabýval prací sekce pro školskou geografii v letech 1984—1987 a jejími dalšími perspektivami. Specifikum sekce vyplývá ze složení členské základny — naprosto převládají učitelé, a cíle, tj. rozvíjení obsahu, forem a metod vyučování zeměpisu na všech stupních škol (včetně přípravy budoucích učitelů zeměpisu). Referát pojednával o problémech spojených s výukou zeměpisu v rámci realizace nové československé výchovně vzdělávací soustavy, o problémech jednotlivých disciplín a modernizaci učiva i o vhodnosti učebnic. Pozornost věnoval i výuce zeměpisu na gymnáziích a jiných typech středních škol, kde s rozsahem výuky tohoto předmětu nemůžeme být spokojeni. Z těchto skutečností vychází návrh úpravy učebních osnov pro základní školy a učebních plánů pro gymnázia. Zásadních změn je nutno dosáhnout na středních odborných školách a učilištích. V závěru se zaměřil na aktivitu členů sekce a na úpravy studijních plánů pro přípravu učitelů zeměpisu, které sekce považuje za prospěšné.

Zprávu sekce pro životní prostředí přednesl doc. RNDr. Miroslav Havrlant, CSc. Zabýval se životním prostředím jako objektem zkoumání geografie — rozsahem antropogenních vlivů na krajiny a geografickými přístupy ve výzkumu krajín a jejich vztah k člověku v podmínkách Československa. Zatímco odborná geografie se poměrně rychle orientovala na nově vzniklou problematiku, do školské geografie se tyto jevy a vztahy dostávaly pomalu a opožděně, i když do přípravy učitelů zeměpisu byl zařazen nový předmět „Nauka o krajině a ochrana životního prostředí“ již před deseti lety. Referující se zaměřil i na časové horizonty se změnou orientace ve výzkumu životního prostředí v Československu, na mezinárodní spolupráci československých geografických pracovišť v této problematice, na obsah školské geografie ve vztahu k životnímu prostředí a potřebu jeho inovace na všech stupních škol, na úvahu o vztahu geografie a životního prostředí vzhledem k potřebám současné praxe i o politickém dopadu této problematiky. Je nutné, aby československá geografie se prosadila výsledky svých prací, aby tyto práce popularizovala a získávala větší společenskou prestiž. Vystoupení zakončil zprávou o činnosti sekce.

Z referátů vedoucích sekcí vyplynulo, že ve většině případů se činnost rozvíjela především formou seminářů k odborné problematice či metodologii. Kromě sekcí se však velmi aktivně projevovaly i některé odborné skupiny při pobočkách. Zvláště se to týká jihomoravské pobočky, kde pro činnost jejích skupin jsou v Brně vzhledem k existenci GGÚ ČSAV i vysokoškolských pracovišť mimořádně příznivé podmínky.

Téměř sto vystoupení účastníků sjezdu (odpoledne 7. 7. a dopoledne 8. 7.) prezentovalo v šesti sekcích současný stav československé geo-

grafie v oblasti vědecko-výzkumné, teoreticko-metodologické a s ohledem na uplatnění geografického poznání v národohospodářské a územně plánovací praxi, jakož i v oblasti školské geografie. Výsledky prací geografických ústavů, kateder geografie na vysokých školách, práce plánovacích institucí, projekčních ústavů i jiných institucí poskytly přehled o zaměření geografických studií a informací a o jejich uplatnění v praxi. Přednesené referáty odpovídaly z části záměru pořadatelů — věnovat zvýšenou pozornost otázkám životního prostředí v průmyslových oblastech, současně však svou pestrostí dokumentovaly i specifické zaměření některých pracovišť a jejich pracovníků i rozsah problematiky, jíž se dnešní československá geografie zabývá a jež v důsledku rychlých změn jednotlivých krajín a jejich složek vyžaduje řešení.

Sekce pro fyzickou geografii předložila účastníkům jednání obsahově pestrou paletu referátů dotýkajících se všech složek krajín. Některé referáty se zabývaly problematikou konkrétních průmyslových krajín — např. Teplicka (Dědečková M., Vašátko J.), Ostravska (Kříž V.), území jaderné elektrárny Kecerovce (Michaeli E.), jiné směřovaly k teoreticko-metodologickým otázkám (Brázdil R.) a prognózování (Hrádek M., Kirchner K.), k fyzickogeografické regionalizaci apod.

Sekce pro kartografii se v jednání zabývala především tematickými mapami obsahově spjatými s životním prostředím (Kolejková D., Drápela V.) a s jejich významem pro geografické informační systémy (Konečný M., Rais K.). Své místo v geografickém výzkumu má dále matematicko-kartografické modelování (Novák V.).

Sekce pro geografické prognózy byla v referátech zastoupena především bratislavskými geografy, kde je tato nová oblast geografie zvláště rozvíjena. Jímí také byly prezentovány práce s průkaznou využitelností ve sledování vývojových trendů v území a jejich řízení (Ivanička K., Ďurinová J., Jurčová D., Silvan J., Hetteš J. aj.). Praktické využití prognostiky demonstrovaly též regionální práce zaměřené i na životní prostředí, např. na Frenštátsko a předpokládaný vliv těžby uhlí (Mikulík O.), na ekologickou infrastrukturu jihozápadního Slovenska (Kmetová D.) a na další oblasti. Závažnost prognostiky byla v průběhu sjezdu dokumentována referáty i v jiných sekcích. Ukazuje se, že tento směr v geografii zasáhne nutně téměř do všech geografických disciplín.

Sekce pro socioekonomickou geografii věnovala značnou pozornost výuce regionální geografie na vysokých školách (Brinke J.). V konkrétních regionech se totiž realizují geografické syntézy i prognózy. Mají-li tyto být završením geografického výzkumu, pak musí vycházet ze základních topografických znalostí a kvantitativně-kvalitativních charakteristik, k čemuž dosud schází v úvodu do studia geografie proseminář, který by umožňoval zopakování a upevnění středoškolských znalostí. Kromě příkladů výzkumu několika konkrétních regionů se referáty zabývaly pestrou problematikou z oblastí typologie, geosystémů, demografických procesů, dopravy, zaměstnanosti, služeb, agroprůmyslových komplexů, vzdělanostní úrovně, industrializačních procesů ap.

Sekce pro školskou geografii se v jednání zaměřila na palčivé problémy výuky zeměpisu, především na základních a středních školách (Brabec F., Šupka J., Winter J., Charvát J. aj.). Bez povšimnutí nezůstaly ani základy výuky zeměpisu na 1. stupni základních škol v rámci vlastivědy (Matušková A.). Vedle řady připomínek k učebním plánům a osnovám zeměpisu se projednávaly i otázky didaktiky zeměpisu

(Drápal M., Drápalová J., Hynek A. a kol., Wahla A.). Některé příspěvky se zabývaly specifickými otázkami jednotlivých geografických disciplín ve výuce, využíváním mikropočítačů, právní výchovou a dalšími aspekty.

Sekce pro životní prostředí věnovala pozornost ekologické výchově v obecné poloze, ale i některým regionům Československa, např. Frenštátsku (Mikulík O.), Polické pánvi (Střída M.), Mostecké pánvi (Kirchner K.). Ve vystoupeních zazněly i příspěvky k efektivnosti ekologických investic (Šindler P.), ke kartografickým pracím v oblasti životního prostředí (Kolejka J.), k metodologii geografie životního prostředí (Buček A., Mikulík O.) a další.

Vystoupení zahraničních účastníků z Katovic z PLR se z větší části rovněž dotýkala problematiky životního prostředí, např. vlivů turistického ruchu na přírodu Národního parku Tatry, prognózování vývoje antropogenizované krajiny apod.

8. července ve 14 hod. se konalo zasedání HV ČSGS, které řídil jeho předseda prof. RNDr. Václav Král, DrSc., a v 15 hod. navázalo volební shromáždění ČSGS, řízené místopředsedou HV doc. RNDr. Jaromírem Demkem, DrSc. Profesor Král podal zde zprávu o činnosti všech složek ČSGS — ústředí (hlavního výboru i předsednictva), poboček a sekcí. Zhodnotil nejvýznamnější akce pořádané ve funkčním období 1984—1987 hlavním výborem, sekcemi i pobočkami, pozornost věnoval zahraničním stykům, ediční činnosti, spolupráci s jinými institucemi, činnosti studentských odborů i službě knihovny Společnosti v Brně. Kritický přístup prokázal řadu kladů v aktivitě všech složek, ale i problémy a nedostatky, které se týkají funkčního zaměření akcí sekcí, aktivity členské základny, místních organizací, výuky zeměpisu na školách apod. Shromáždění zvolilo za čestné členy ČSGS čtyři zahraniční geografy (prof. dr. A. Dylikowou z PLR, prof. dr. H. Lüdemanna z NDR, prof. A. T. Chruščeva ze SSSR, prof. dr. P. Georgea z Francie) a pět českých a slovenských geografů (prof. dr. O. Bašovského, DrSc., prof. dr. V. Gardavského, CSc., dr. Z. Hoffmanna, CSc., doc. dr. S. Horníka, CSc., a doc. dr. V. Panoše, CSc.). Diplomů za zásluhy o rozvoj geografie bylo oceněno 15 členů Společnosti a ocenění za obětavou práci v ČSGS v souladu se souhlasem shromáždění obdrželi dalších 23 členů na schůzích poboček. Shromáždění po diskusi schválilo přednesené zprávy (o činnosti a o hospodaření Společnosti a o činnosti revizní komise za funkční období 1984—1987), dále zvolilo pro funkční období 1987—1990 třináctičlenný hlavní výbor, tři náhradníky a pětičlennou revizní komisi a schválilo pozdravné dopisy ÚV KSČ, prezídiu ČSAV, primátorovi města Ostravy ing. B. Lipinovi, CSc., ministru školství ČSR akademiku K. Julišovi a nejstaršímu členovi ČSGS prof. dr. J. Korčákoví, DrSc. Přijaté usnesení kromě jiného ukládá:

- hlavnímu výboru projednat s příslušnými orgány řadu opatření k rozvoji čs. geografie (např. možnost vytvoření celostátní geografické olympiády, zajišťování institucionálních recenzí ČSGS u vydávaných školních učebnic, příruček a map, vydání Atlasu ČSSR, vydávání vlastivědných map okresů, vytvoření a provozování geografického informačního systému);
- jednotlivým sekcím zaměřit se v činnosti na aktuální vybrané problémové okruhy;

— všem členům ČSGS nadále se aktivně podílet na rozvoji marxistické geografie.

Na 1. zasedání nově zvoleného HV (téhož dne, tj. 8. 7. 1987) bylo zvoleno předsednictvo v následujícím složení:

předseda	prof. RNDr. Václav Král, DrSc.
místopředsedové	doc. RNDr. Jaromír Demek, DrSc. — pro ideově politickou práci
	prof. RNDr. Václav Gardavský, CSc. — pro řízení práce sekcí
	RNDr. Petr Šindler, CSc. — pro řízení práce poboček
vědecký tajemník	PaedDr. Josef Škvor
hospodář	RNDr. Zdeněk Hoffmann, CSc.

Doplňkem sjezdových jednání (kromě společenského programu — přijetí třiceti zahraničních a československých geografů děkanem PFO doc. dr. M. Kotasem, CSc., 7. 7. na zámku v Šilheřovicích, společenský večer v kolejích VŠB na Hladnově 8. 7.) byly odborné exkurze, které umožnily účastníkům sjezdu seznámit se s ostravskou průmyslovou oblastí a jejím bližším i vzdálenějším okolím. Dne 9. 7. se uskutečnily celodenní exkurze do jesenické a beskydské oblasti. Byly zajímavě volené v několika částečně odlišných trasách. Exkurzi do jesenické oblasti ve třech trasách provázeli dr. J. Bechný, dr. J. Havrlant a dr. J. Kovář, exkurzi do oblasti Beskyd vedl dr. L. Buzek, CSc., a dr. J. Kaňok. Na vybraných lokalitách byl zajištěn též speciálně zaměřený výklad (např. v Horním Benešově pracovníky n. p. Rudné doly Jeseník, na Uhlířském vrchu doc. dr. F. Řehořem, CSc., na Pradědu doc. dr. V. Křížem, DrSc.). Další, již polodenní exkurze, 10. 7. 1987, směřovaly na vodní díla jiho-východně od Ostravy (vedl doc. dr. V. Kříž, DrSc.) a po ostravské průmyslové oblasti (vedli dr. J. Havrlant, dr. L. Buzek, CSc., a dr. J. Kaňok). K exkurzím do jesenické a beskydské oblasti i na vodní díla na Ostravsku byl vydán průvodce (autoři: Buzek L. — Havrlant M. — Kříž V. — Schneider B.), podrobné informace o Ostravě a ostravské průmyslové oblasti byly předem zveřejněny (Havrlant M.) v časopise Přírodní vědy ve škole, r. 1986—1987, č. 9.

17. sjezdu ČSGS se zúčastnilo 315 osob, z toho 286 z ČSSR (194 mužů, 92 žen) a 29 ze zahraničí. S ohledem na územní členění ČSGS je přehled účastníků sestaven v tab. 1. Převahu účastníků tvořili pracovníci výzkumných ústavů, vysokých škol a dalších odborných institucí, malé

Tab. 1 — Účastníci 17. sjezdu ČSGS při ČSAV podle územního členění

Územní příslušnost	Počet účastníků	Podíl z člen. zákl. v %
Severomoravská pobočka	24	18,8
Středočeská pobočka	65	17,6
Západočeská pobočka	14	13,6
Jihomoravská pobočka	42	8,1
Severočeská pobočka	6	7,7
Východočeská pobočka	5	6,2
Středomoravská pobočka	13	6,1
Jihočeská pobočka	0	0
SSR	73	
Nečlenové ČSGS, SGS	44	
Celkem	286	

Tab. 2 — Účastníci 17. sjezdu ČSGS při ČSAV podle pracovišť a věku

Pracoviště	Počet účastníků	Věková skupina	Počet účastníků
Výzkumné ústavy	78	do 20 let	16
Vysoké školy	75	21—30	46
Střední školy	12	31—40	68
Základní školy	21	41—50	60
Studenti vysokých škol	26	51—60	63
Důchodci	9	61—70	31
Ostatní (nakladatelství, projekční útvary, správní a plánovací org. apod.)	65	71—80	2
Celkem	286	Celkem	286

zastoupení mají stále učitelé středních a základních škol (tab. 2). Na sjezdu převažovali účastníci ve věku od 31 do 60 let (tab. 2), nejmladší účastník byl devatenáctiletý, nejstarší měl 76 let. Zahraničními hosty byli většinou geografové ze socialistických zemí. Z Polska přijelo 17 geografů (8 z Varšavy, 5 z Katovic, 4 z Gdaňska), z NDR 6 (5 z Lipska, 1 z Berlína), z Vietnamské socialistické republiky 3, z BLR 2 a z NSR jeden.

Význam ostravského sjezdu spočívá v posouzení vývoje československé geografie v posledním období, v propagaci geografie a v posouzení a usměrnění činnosti ČSGS. Prohloubení této činnosti přispěje i k dalšímu rozvoji geografie. Další sjezd se uskuteční v roce 1990.

(Pracoviště autorů: M. Havrlant — Pedagogická fakulta, Reální 5, 701 03 Ostrava, V. Kříž — Český hydrometeorologický ústav, K myslivně 1, 708 00 Ostrava-Poruba.)

Došlo do redakce 5. 10. 1987.

1. Předseda společnosti prof. dr. V. Král, DrSc., při zahájení sjezdu.
2. Místopředsedové hlavního výboru ČSGS prof. dr. V. Gardavský, CSc. [vlevo] a dr. P. Šindler, CSc., a předseda revizní komise doc. dr. L. Mištera, DrSc., za předsednickým stolem.

3. V předsednictvu zleva prof. dr. O. Bašovský, DrSc., předseda Slovenské geografické společnosti, doc. dr. J. Demek, DrSc., místopředseda HV ČSGS, a dr. Z. Hoffmann, CSc., hospodář HV ČSGS.

4. Předsednictvo při zahájení sjezdu. Snímky O. Milerski.

